החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס **161** בס"ד ערש"ק פר' לך-לך ח' חשון תשס"ב

פנינים יקרים

בית א-ל מים והעי מקדם (פ' י"ב ח') כי ידוע שצריך להצדיק להיות דבוק תמיד באין וזו ביטול במציאות מחמת גודל היראה ופחד מהבוב"ת. ותיבת והעי הוא מלשון עיי השדה, וכשהצדיק הוא דבוק באין משם הוא מביא השפעות רצון וברכה לכל העולם כולו. זו פירוש הפסוק בית א-ל מים והעי מקדם. ר"ל שמקודם צריך להיות דבוק באין וזו בחינת עי מקדם שהוא קדמונו של עולם. ואח"כ כשהצדיק הביא השפעה לעולם בחינה זו נקרא בית א-ל מים... וזה שכתוב אח"כ ואברם כבד מאד במקנה ובכסף ובזהב ודו"ק. (קדושת לוי)

והיה ברכה (פ' י"ב ב') הכלל י-ה רמז על השי"ת. ו-ה על ישראל. ועד אברהם לא היה שיעורר השפע מלמעלה והיה השפע מן ה' לבדו נמצא השם י-ה קודם ו-ה. משבא אברהם והיה התעוררות השפע מלמטה נמצא ו-ה קודם י-ה. וזהו והיה ברכה. וזהו שאמרו רז"ל והיה הוא שמחה, כלומר ו-ה קדם י-ה נרמז על התעוררות התחתון. (קדושת לוי)

לך לך מארצך (פ' י"ב א') דהנה הצדיק שהוא יודע שהוא משפיע ומחמת זה הוא רוצה לפעמים להשפיע לקרוביו ולתלמידיו אבל באמת רצונו של השי"ת שלא יעלה על מחשבתו כלל שהוא משפיע רק שיעבוד השי"ת ב"ה בשלמות והשפע ממילא בא. וזהו ויאמר וכו' לך לך מארצך. ר"ל שלא יעלה במחשבתך כלל דבר הנוגע לארצך וכו' רק אל הארץ אשר אראך ר"ל שכל עבודתך יהיה רק אל הארץ העליונה והשפע ממילא יבא וק"ל. (נעם אלימלך)

ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו (פ' י"ב ח') פרש"י על בשורת הזרע והארץ ... רצה לומר בזה דדרך צדיקים אף שמקבלים מאת ה' כל הצטרכותם אינם שמחים כ"כ על זה שקבלו, רק עיקר השמחה הוא אצלם שרואים שהשי"ת אתם ומשפיע להם מכל טוב... והנה אאע"ה אף שנתבשר מאת הבוית"ש על בשורת הזרע ועל בשורת הארץ שבודאי מתנה טובה הוא מאת יתב"ש עכ"ז כשבנה מזבח והודה לה' כי טוב היה העיקר בשביל שזכה לגלוי השכינה ולא על המתנות הטובות. וזה שאה"כ ויבן שם מזבח לה' "הנראה אליו", העיקר היה מחמת שנגלה אליו האלקים ולא על הבשורה, ודו"ק. (באר מנחם)

לך לך מארצך וכו' (פ' י"ב א') פרש"י להנאתך ולטובתך... מה שייך באאע"ה להנאתך ולטובתך האם היה צריך מה לעצמו. רק אאע"ה הכנים מלכות שמים בכל אדם בכל יהודי בכל הענינים וגם בלהנאתך ולטובתך בכל הענינים הכל לגבוה. (לב שמחה)

לך לך מארצך (פ' י"ב א') כלומר מארציות שלך... כי האדם הוא סולם מוצב ארצה וכאשר מגיע השמימה, ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו ר"ל כשהוא סובר שהוא רחוק מהשי"ת והוא מוצב ארצה והוא מן היורדים הוא קרוב להשי"ת וראשו מגיע השמימה, וכשסובר שהוא קרוב להשי"ת וראשו מגיע השמימה והוא מן העולים אז הוא רחוק מהשי"ת ומוצב ארצה והוא מן היורדים וכו'. וזהו לך לך מארצך שההתעלות תהיה מתוך ארצך. (תולדות יעקב יוסף)

וילך אתו לוט (פ' י"ב ד') אמרו חז"ל שקלסתר פניו של לוט היה דומה לאברהם. דאיתא בהקדמת הזהר שע"י הצדקה נגמר הצלם של האדם, בצלמנו - עתירי, כדמותנו - מסכני, ולוט למד קצת מצות צדקה מאאע"ה וקיים הכנסת אורחים.וזהו קלסתר פניו דומה לאברהם. וכתיב נעשה אדם בצלמנו. שהאדם מסייע לזה כי נברא לא במדות טובות רק נצרך לתקנם. ואיתא ותעשה אדם כדגי הים שאחד בולע לחבירו. אבל באמת צריך להיות עין טובה וזהו נעשה אדם בצלמנו והבן. (בית ישראל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



שיחת הרבו"ש אי"ר-סיון תשכ"ג נכתב ע"י הר"ף כפ' ההנחל

כתיב: רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום (משלי י"ט). לאדם יש הרבה מחשבות, וככל שהוא יותר אדם יש לו יותר מחשבות, המחשבות מתרבים מעת לעת ומשתנים מעת לעת. מתוך רבוי המחשבות יש מחשבות המשלימות זה לזה ויש מחשבות הדוחות זה את זה, כאשר האדם נותן דרור למחשבות הרי הן מתרבות עד אין קץ ואין גבול. בכל זאת מאידך יש שמחשבה אחת תדחה מחשבות רבות, לדוגמא: "פחד שלינגטהיין גלוסטין" (פחד בולע תשוקות) ככל שהפחד של האדם יותר גדול מתצמצמות המחשבות בהתאם עד שנעשית מחשבה אחת "פחד". לדוגמא הפחד שניתן לראות בימינו שהוא פחד מהמלחמה. (התקופה שנאמרה השיחה היתה לפני פרוץ מלחמת ששת הימים) הפחד מביא לחלק מבני אדם להיות ממש משותקים ולא יהיו מסוגלים לחשוב על שום דבר אחר, כי הפחד מהמלחמה תפס את מקום שאר המחשבות.

רבות מחשבות בלב איש לכל אדם פשוט יש רבוי מחשבות וככל שהאדם הוא יותר בעל נפש המחשבות מתצמצמות. צמצום המחשבות יכולות להיות מכח הקדושה הנקרא "יצר טוב", וגם יכולות להיות מכח הסט"א הנקרא "יצר הרע". נכון שתפקיד האדם לצמצם את רבוי המחשבות אך עליו להזהר מאד שהצמצום לא יבא מכח הסט"א אלא מכח הקדושה. היצר הרע רוצה לצמצם את רבוי המחשבות לעשותם אחד. "און הער זאל וועריז דער שטיקט אין זיינע געפילין" (ושהוא יחנק בתחושותיו) היצר הרע מצמצם את המחשבות למחשבה אחת ובזה מנתקו מעצמותו, לדוגמא: שהמחשבה מתצמצמת למחשבת "התאוה" (דהיינו כשהוא מתאוה לאיזה תאוה גשמית) אזי כל המחשבות האחרות כאלו אינם קיימים כנגד המחשבה הזאת, ואז בכל מקום אשר פונה במחשבתו אינו מוצא רק את התאוה הגשמית הזאת אשר תפוס אליה. ולהיות מסוגל להגיע לידי מחנק ואבוד הנשימה מרוב הגעגועים והתאוות שתפוס בהם.

כן ניתן לראות בן אדם אשר בפשטות החיים הוא ברבוי המחשבות, אלא שהיצה"ר מצליח לצמצם את המחשבות בהכניסו לפחדים נוראים הממלאים את חלל המחשבה. (הכח של היצה"ר בא מחמת העובדא שהיצר אינו גוף גשמי אלא כח עליון כמו המלאכים המסוגלים בנקודה רוחנית למלאות את חלל המחשבה). ואם האדם לא יעצור את השפעת הסט"א עלול להגיע למצב של התנתקות עד ליציאת הנשמה ממש.

תפקידנו להסיר את השפעת היצה"ר השואף לצמצם את מחשבותנו בכח הסט"א אלא יכריז ויאמר: "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך". דהיינו שכל מה שנקרא יצה"ר אינו אלא היונק משורשי הקדושה בהשראה האלקי הממלא כל עלמין. כי לא יתכן שיהיה לסט"א כח לצמצם את רבוי המחשבות למחשבה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

אחת, אם היא יונקת מכח הקליפות שבטבע, כי אז אין כח לסט"א לצמצם אלא לפרק לפריטים נוספים. וזה שהסט"א מקבלת כח לצמצם את מחשבות האדם בצורה כל כך חזקה, המאפשרת לדחות מחשבות אחרות אינו אלא מכח הקדושה ורק שנראה לאדם כאילו הם בכח היצה"ר. על כן נאבק עם מחשבותנו להכיר שכל המחשבות של תאוה פחד וכד' אינם בהכרח בכח הסט"א ולכן יש בהחלט היכולת לאדם ללמוד מהתאוות "אהבת הבורא", ומהפחד "יראת הרוממות" שהיא הדבקות בבורא יתברך שמו, ואם האדם יטיב להלחם עם מחשבותיו להעביר את מחשבות התאוה והפחד לקדושה תהיה לו מחשבה אחת שהיא מחשבת האלקות בלתי ה' לבדו. ואז יהפוך ה' את הקללה - כח הסט"א, לברכה - כח הקדושה כי אהבך ה' אלקיך. וזהו: "ועצת ה' היא תקום" הכח של הקדושה מצמצמת את מחשבות האדם להיות אחד, כלומר להיות מכיר שצמצום המחשבות למחשבה אחת אינו מחשבת האדם העלולה להביאו לידי מחנק ותסכול אלא אדרבא "היא תקום", המחשבה האחת נותנת תקומה בהכרה שהשי"ת היה הוה ויהיה קדוש קדוש קדוש.

(אמר הכותב: המאמר הנ"ל נאמר סמוך למלחמת ששת הימים. בחג השבועות שלאחר מלחמת ששת הימים הלכנו ביחד עם הרא"ש לכותל המערבי. בכל הדרך מבית הכנסת "אמונת ישראל" ועד לימין משה לא דיבר הרא"ש כלום מעניני עבודת השי"ת. (בימין משה התעכבנו לתפלת שחרית ולאמירת ההלל) בדרך מימין משה לכוון הכותל המערבי אמר הרא"ש את השיחה דלהלן. ומחמת שהיא מענין השיחה האמורה לעיל הצגנוה פה.)

הקב"ה מלא כל הארץ כבודו אין סוף לרבוי הפרטים ופרטי פרטים, כמו שאין סוף לכוכבים ולחול הים. מכל מקום הקב"ה שהוא מלא כל הארץ כבודו צמצם עצמו מהעולם כולו לארץ ישראל,ומארץ ישראל לירושלים, ומירושלים לכותל המערבי, נמצא שהמציאות מלא כל הארץ כבודו מתצמצם בכותל המערבי הרי שהכותל המערבי הוא בעצם מלא כל הארץ כבודו. כן לגבי מחשבותיו של האדם. האדם מסוגל לצמצם את המציאות העצמי ולגלות את המציאות האלקי מתוך המציאות העצמי להכיר שכל תנועה ותנועה שהאדם עושה מהוה פרסום שם ה' בעולמות שהוא התגלות הקדושה - זה מה שאנו צריכים לחשוב בשעה שעומדים מול השכינה ע"י כותל המערבי.

(אמר הכותב: כל עת חזרתנו מהכותל המערבי לביתו האריך הרא"ש בשיחה, מחמת קדושת החג לא היה שייך להעלותו על הכתב תומ"י, וגם לאחר החג לא עלתה בידי להתישב ולכתוב וכשכבר רציתי לכתוב לא הצלחתי להזכר רק מהחלק האמור לעיל - חבל!)

במציאות הטבע - הפגם שאדם מוצא בעצמו מביא אותו לידי יאוש.

כלומר - אם אדם חי עם שלוותו, עם היכולת שבו, ועם ערכו העצמי, והוא נמצא במצב של שקטות ושלוה, כאשר באה לו מכה, נפילה, ומוציאה אותו מהשקטות והשלוה שהיה בהם - הוא נשבר, ואז הוא מחפש כל מיני דרכים בכדי שהוא שוב ישאר בשלוותו ובשלימותו הקודמת "בבחינת רשעים מלאי חרטה". הוא מתחרט על מה שעשה והוא לא מכיר ולא יודע את חטאו שבגללו נפל וקיבל מכה, ואפילו אם הוא כבר מכיר את חטאו הוא מחפש לכסות על מה שעשה על מנת שמחר לא יחטא ויפול שוב.

אדם כזה הוא לא מכיר את מהותו, לא מכיר את מציאותו שהיא בבחינת יסוד אין. שבכל נשימה ונשימה הוא חי בבחינת סכנה, והוא יכול ליפול. אדם כזה חי תמיד בבחינת חרטה, ועל כן הוא משאיר את עצמו בבחינת שלוה, ומהי שלוותו - כשיש לו נפילה הוא מתחרט, והחרטה מביאה אותו לשלוה, לשקטות.

אבל אדם שהוא מקושר בדביקות עם מי שברא את העולם, ונשאר מקושר איתו, אז הוא אף פעם לא בבחינת חרטה, מפני שהוא תמיד חי עם מציאותו שהיא מציאות מבול - הטבעים התוססים. אדם זה חי עם שלימותו האמיתית ומהי שלימותו- הוא חי בבחינת ואנחנו מה? "אנוכי תולעת ולא איש, חרפת אדם ובזוי עם" כדברי דוד המלך. "ואנוכי עפר ואפר" דברי אברהם אבינו, "ואנחנו מה" דברי משה רבינו.

אם כן, אדם המקושר עם מציאותו האמיתית, עם טבעיו הסוערים, הוא החי עם שלימותו, זאת אומרת - נפילתו לא שוברת אותו, להיפך, אנחנו רואים שנפילת דוד המלך, כיוון שהיה עם שלימות מציאות הדביקות בבורא, שהדביקות העידה עליו "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", אז אף פעם הוא לא עם מציאות חרטה, אלא תמיד חי עם מציאות "וחטאתי לנגדי תמיד".

וע"י כך הוא חי במציאות של שליבות עם הבורא, עם הסכנה של הנפילה ורחמי הבורא ובדרך זו אפשר להגיע לבחינת משיח.

שהשמחה במעונם

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי שמואל באבד ומשפ' להולדת הבת
הר"ר יצחק באבד ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם כהן ומשפ' להולדת התאומות
הר"ר מרדכי כהן ומשפ' להולדת הנכדות
הר"ר אלימלך גלצר ומשפ' להולדת הבת

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050